

Gèneres Literaris i Societat Contemporània

Codi: 105836

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503998 Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística	FB	1	2
2504380 Estudis d'Anglès i Català	FB	1	2
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OB	1	2

Professor/a de contacte

Nom: Francesc Foguet Boreu

Correu electrònic: francesc.foguet@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Gemma Bartoli Masons

Prerequisits

Sapere aude.

Objectius

L'assignatura, de caràcter propedèutic, es proposa descriure i analitzar des d'un punt de vista formal i social els diversos gèneres literaris en la literatura catalana a partir del segle XX.

Competències

Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística

- Actuar amb responsabilitat ètica i respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes de l'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte les seves fonts, la periodització de la història literària occidental i el context social.
- Demostrar domini de la normativa de la llengua catalana, dels seus fonaments lingüístics i de totes les seves aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats que facilitin el treball en equip.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre les tendències, els gèneres i els autors de la tradició literària catalana.
- Fer lectures i interpretacions crítiques de textos.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
- Identificar les principals tendències, els autors més significatius i les obres més representatives de la literatura catalana.

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Estudis d'Anglès i Català

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Demostrar el coneixement normatiu de la llengua catalana i els seus fonaments i el domini en totes les aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer els períodes, les tradicions, les tendències, els autors i les obres més significatives de les literatures en llengües catalana i anglesa en el seu context historicosocial.
- Valorar críticament la producció literària i cultural en català i anglès i el seu context històric i social.

Estudis de Català i Espanyol

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Demostrar el coneixement normatiu de les llengües catalana i espanyola i el domini en totes les aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per assolir els objectius planificats, si escau en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Elaborar estudis de caràcter històric sobre les tendències, els gèneres i els autors de la tradició literària catalana i espanyola.
- Emprar la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte les fonts i el context històric i social.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer els períodes, tradicions, tendències, autors i obres més significatius de la literatura en llengua catalana i espanyola en el seu context historicosocial.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per a l'obtenció de dades i el maneig de fonts documentals d'aplicació a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
2. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
3. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
4. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals.
5. Assumir, comprendre i explicar la diversitat de valors ètics i estètics en diferents moments de la nostra història i cultura.
6. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
7. Comentar textos literaris, aplicant-hi els instruments adquirits i d'acord amb el context històric i sociocultural.
8. Demostrar coneixements dels temes relacionats amb l'estudi de la literatura i els seus mètodes d'anàlisi.
9. Descriure el context històric de la literatura catalana contemporània i relacionar obres amb el seu context històric i cultural.
10. Distingir el factor sexe/gènere en la configuració del cànon literari.
11. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
12. Elaborar textos crítics sobre les tendències principals, els autors i les obres més representatives de la literatura catalana contemporània.
13. Elaborar treballs d'acord amb l'ètica científica.
14. Exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana contemporània.
15. Fer treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
16. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat.
17. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
18. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
19. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
20. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
21. Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat, i reconèixer amb detall en un text contemporani els trets de la tradició occidental.
22. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
23. Mantenir una actitud de respecte envers les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
24. Planificar, organitzar i fer treballs en equip.
25. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
26. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
27. Realitzar treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.

28. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
29. Utilitzar recursos tecnològics (digitals i audiovisuals) per a l'adquisició del coneixement i les seves aplicacions en llengua i literatura.

Continguts

1. Les poètiques literàries a partir del simbolisme i la classificació dels gèneres literaris

1.1. Introducció a la teoria dels gèneres literaris

1.2. Gèneres i mercat

2. El lloc de la poesia

2.1. La poètica postsimbolista: el cas Josep Carner

2.2. Apunts sobre l'evolució de la poesia catalana contemporània

Seminari 1 (poesia): *La germana, l'estrangera*, de Maria-Mercè Marçal

3. Plataformes i desenvolupament del conte i de la novel·la

3.1. Crisi i represa de la novel·la: de la demanda a la consecució

Seminari 2 (novel·la): *Joana E.*, de Maria Antònia Oliver

3.2. Gèneres breus: la irrupció del conte

Seminari 3 (narrativa breu): *Uf, va dir ell*, de Quim Monzó

4. Els corrents teatrals contemporanis

4.1. El segle XX: del teatre modernista al drama relatiu

4.2. El segle XXI: l'eclosió de dramaturgs i dramàturgies

Seminari 4 (teatre): *Dos de dos*, d'Albert Mestres

5. Gèneres literaris i públic: la literatura de consum

5.1. Públic i literatura: un binomi complex i conflictiu

5.2. Gèneres de consum: el cas Manuel de Pedrolo

Seminari 5 (novel·la negra): *Joc brut*, de Manuel de Pedrolo

6. La literatura del jo: dietaris, memòries, autobiografies, llibres de viatges

6.1. Aproximació a la literatura del jo

6.2. Una mostra d'autors i textos

Seminari 6 (assaig): *Diccionari per a ociosos*, de Joan Fuster

7. Literatura i periodisme

7.1. Panoràmica de la tradició periodística catalana

7.2. Dos grans escriptors/periodistes: Gaziol i Josep Pla

Seminari 7 (periodisme): *Un pensament de sal, un pessic de pebre*, de Montserrat Roig

Prova escrita

Lectures

1. *La germana, l'estrangera*, de Maria-Mercè Marçal
2. *Joana E.*, de Maria Antònia Oliver
3. *Uf, va dir ell*, de Quim Monzó
4. *Dos de dos*, d'Albert Mestres
5. *Diccionari per a ociosos*, de Joan Fuster
6. *Joc brut*, de Manuel de Pedrolo
7. *Un pensament de sal, un pessic de pebre*, de Montserrat Roig

Metodologia

L'assignatura combina les classes teòriques amb els seminaris de lectures, les tutories i l'elaboració i presentació de treballs individuals i en equip.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es publicarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informará dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i seminaris de discussió de textos	28	1,12	1, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29
Tipus: Supervisades			
Comentari, oral o escrit, de lectures a l'aula	28	1,12	1, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29
Tipus: Autònomes			
Documentació, lectura, redacció i estudi	28	1,12	1, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29

Avaluació

1. L'assistència i la participació activa a classe valoren especialment la implicació de l'estudiant en la matèria. Es tindrà molt en compte la intervenció en els debats dels seminaris de cadascuna de les lectures.

2. El treball en grup (de 4 persones) consisteix a fer una entrevista en vídeo a un escriptor actual que tracti sobre la seva obra literària i la relació que estableix amb la societat contemporània. Caldrà editar-la i publicar-la en una plataforma virtual per poder-la recuperar, per internet, a classe. Durada de l'entrevista: 10 minuts. De cada entrevista, se'n valoraran sobretot els aspectes següents: 1) preparació de l'entrevista; 2) adequació al nivell formal; 3) concreció de les preguntes, i 4) profunditat de les qüestions plantejades. Presentació i visionat: a partir de l'abril.

3. L'exercici individual es basa en la redacció d'una ressenya d'un dels llibres de lectura obligatòria. Extensió: 2.100 caràcters amb espais. Data de lliurament: a començament de maig.

4. La prova escrita formularà dues preguntes obertes sobre algun dels continguts que s'hagin treballat a classe. L'extensió de les respostes no pot superar una cara d'un full de paper. La prova tindrà lloc a final de maig.

Per superar l'assignatura, cal haver fet totes les activitats d'avaluació.

L'estudiant tindrà dret a acollir-se al procés de recuperació si obté entre un 3,5 i un 4,9 de qualificació mitjana final. Tanmateix, no es poden recuperar les activitats basades en la participació o en el treball en grup (fins a un 50 %). La nota màxima global de la recuperació és un 5.

Per aprovar l'assignatura, caldrà treure una nota mínima de 5.

Notes addicionals:

1. En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

2. En el moment de la realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

3. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes, la qualificació final d'aquest assignatura serà "zero".

4. L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30 % de les activitats d'avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe/conferències/activitats complementàries	20 %	20	0,8	1, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29
Elaboració d'un exercici individual	20 %	20	0,8	1, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29
Elaboració d'un treball en grup	20 %	20	0,8	1, 3, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29
Prova escrita	40 %	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29

Bibliografia

Lectures

1. Marçal, Maria-Mercè, *La germana, l'estrangera*, Barcelona, Edicions 62, 2018.
2. Oliver, Maria Antònia, *Joana E.*, Barcelona, Educaula, 2018.
3. Monzó, Quim, *Uf, va dir ell*, Barcelona, Quaderns Crema, 1994.
4. Mestres, Albert, *Dos de dos*, Barcelona, Proa, 2008.
5. Fuster, Joan, *Diccionari per a ociosos*, Barcelona, Educaula, 2019.
6. Pedrolo, Manuel, *Joc brut*, Barcelona, Educaula, 2009.
7. Roig, Montserrat, *Un pensament de sal, un pessic de pebre*, Barcelona, Edicions 62, 2018.

Bibliografia sobre les lectures

1. Pascual, Teresa (2007): «Una lectura de *La germana, l'estrangera*, *Desglàç* i *Raó del cos*», *Urc. Monografies Literàries de Ponent*, núm. 22, p. 63-72..
2. Lucas Dobrian, Susan (1997): "Joana E.: transgressing taboos", *Catalan Review*, vol. XI, núm. 1-2, p. 65-72.
3. Ollé, Manel (2008): *Retrats. Quim Monzó*, Barcelona, Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.
4. Foguet i Boreu, Francesc (2008): «Indagació radical», dins *Dos de dos*, d'Albert Mestres, Barcelona, Proa, p. 109-114.
5. Martí Monterde, Antoni (2019): *Joan Fuster: la paraula assaig*, Catarroja-Barcelona, Afers.
6. Bacardí, Montserrat; Foguet, Francesc (2018): *Vigència de Manuel de Pedrolo*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
7. Torres, Aina (2016): *Montserrat Roig: la memòria viva*, Carcaixent, Sembra Llibres.

Bibliografia general

- Ayats, Aïda; Foguet, Francesc (2021): *La dramaturgia catalana al segle XXI, balanç crític*, Barcelona, Societat Catalana de Llengua i Literatura.
- Bou, Enric (1993): *Papers privats*, Barcelona, Edicions 62.
- Bou, Enric (2009) (dir.): *Panorama crític de la literatura catalana. De la postguerra a l'actualitat*, Barcelona, Vicens Vives (especialment el capítol dedicat als gèneres).
- Broch, Àlex (1991): *La literatura catalana dels anys vuitanta*, Barcelona, Edicions 62.
- Broch, Àlex; Cornudella, Joan (2016): *Poesia catalana avui 2000-2015*, Juneda, Fonoll.
- Broch, Àlex; Cornudella, Joan (2017): *Novel·la catalana avui 2000-2016*, Juneda, Fonoll.
- Broch, Àlex; Cornudella, Joan; Foguet, Francesc (2018): *Teatre català avui 2000-2017*, Juneda, Fonoll.
- Camps, Josep; Dasca, Maria (2019): *La narrativa catalana al segle XXI, balanç crític*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Societat Catalana de Llengua i Literatura.
- Espinós, Joaquim, et al. (ed.) (2011): *Autobiografies, memòries, autoficcions*, Catarroja-Barcelona, Afers.

García Berrio, Antonio; Huerta Calvo, Javier (1992): *Los géneros literarios: sistema e historia*, Madrid, Cátedra.

Garrido Gallardo, Miguel A. (ed.) (1988): *Teoría de los géneros literarios*, Madrid, Arco/Libros.

Gassol, Olívia; Bagur, Òscar (2018): *La poesia catalana al segle XXI, balanç crític*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Societat Catalana de Llengua i Literatura.

Gimferrer, Pere (1996): *Literatura catalana i periodisme*, Barcelona, Centre d'Investigació de la Comunicació.

López-Pampló, Gonçal (2017): *D'Ors a Fuster. Per a una història de l'assaig en la literatura contemporània*, València, Universitat de València.

Malé, Jordi; Borràs, Laura (eds.) (2008): *Poètiques catalanes del segle XX*, Barcelona, Editorial UOC.

Marrugat, Jordi (2014). *Narrativa catalana de la postmodernitat. Històries, formes i motius*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.

Marrugat, Jordi (2015): *Josep Carner 1914. La poesia catalana al centre de la modernitat europea*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Panyella, Ramon (ed.) (2010): *Concepcions i discursos sobre la modernitat en la literatura catalana dels segles XIX i XX*, Lleida, Punctum i GELCC.

Panyella, Ramon; Marrugat, Jordi (eds.) (2006): *L'escriptor i la seva imatge. Contribució a la història dels intel·lectuals en la literatura catalana contemporània*, Barcelona, Grup d'Estudis de Literatura Catalana Contemporània / L'Avenç.

Schaeffer, Jean-Marie (2006): *¿Qué es un género literario?*, Madrid, Akal.

Webgrafia

Traces

<https://traces.uab.cat/>

Lletra (UOC)

<https://lletra.uoc.edu/>

Espais Escrits

<https://www.espaisescrits.cat/>

AELC

<https://www.escriptors.cat/>

Programari